

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
MESSINIAN CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1853
FOUNDED 1853

Καλαμάτα, 18/5/2010
Αριθ. Πρωτ.: 5463

Προς
Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
Αξ. κα. Λούκα Κατσέλη

Κοιν.:

1. Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων & Ανάπτυξης Υπ.ΟιΑΝ κ. Γιώργο Πετράκο
2. Γενικό Γραμματέα Εμπορίου Υπ.ΟιΑΝ κ. Στέφανο Κομνηνό
3. Πρόεδρο ΚΕΕΕ κ. Γ. Κασσιμάτη
4. κ.κ. Προέδρους Επιμελητηρίων της χώρας
5. ΜΜΕ

Θέμα: «Συμμετοχή στη ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ για τις βασικές αρχές του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου (ΝΑΝ)»

Κυρία Υπουργέ,

- 1.- Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι ένα αντιπροσωπευτικός φορέας, όπως το Επιμελητήριό μας, συμμετέχοντας σε μια διαβούλευση για τις βασικές αρχές ενός νομοσχεδίου, το κείμενο του οποίου δεν γνωρίζει, δεν μπορεί να τοποθετηθεί δεσμευτικά, ενώ η όποια τοποθέτησή του επί των βασικών αρχών δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι πλήρης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός, ότι οι βασικές αρχές αποτελούν απλά και μόνο «καλές προθέσεις», ενώ η υλοποίησή τους στην πράξη εξαρτάται από το κείμενο του νομοσχεδίου, αφού θα αρκούσε μία και μόνο διάταξη διαδικαστικού περιεχομένου για να ανατρέψει **στην πράξη** τις διακηρυγμένες αρχές. Θεωρούμε, λοιπόν, απόλυτα αναγκαίο, οι αντιπροσωπευτικοί φορείς να μην περιοριστούν σε μια λίγο-πολύ τυπική διαβούλευση επί των αρχών, αλλά να κληθούν να συμμετάσχουν σε μια στενότερη διαβούλευση επί του κειμένου του ΝΑΝ.
- 2.- Την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές **αγνοούμε πολύ σημαντικές παραμέτρους** του νέου συστήματος κινήτρων, που φιλοδοξεί να εισάγει ο ΝΑΝ, όπως:
 - α) τον τρόπο εφαρμογής των διαφόρων μορφών κινήτρων, αν μ' άλλα λόγια κάποια από αυτά θα συντρέχουν σωρευτικά ή μόνο εναλλακτικά και ποια.
 - β) ποιες θα είναι οι περιοχές κινήτρων ανά τομέα ή αν όλοι οι παραγωγικοί τομείς θα έχουν ενιαίο καθορισμό των περιοχών κινήτρων (φυσικά στο πλαίσιο του ισχύοντος Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων).

MESSINIA
MEDITERRANEAN GREECE

- γ) κατά πόσον θα χορηγούνται κίνητρα (έστω και φορολογικά) σε περιοχές και μορφές επενδύσεων, που υπάρχουν σε υπερεπάρκεια.
 - δ) ποιες προϋποθέσεις-προσόντα θα απαιτούνται για τους φορείς αξιολόγησης και ελέγχου και πώς θα ελέγχεται (προληπτικά και κατασταλτικά) η αξιοπιστία και αντικειμενικότητά τους και το κυριότερο.
 - ε) ποιες μορφές επενδύσεων θα ενισχύονται.
- 3.- Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι η εικόνα του NAN κάθε άλλο παρά πλήρης είναι. Εντούτοις, θα επιχειρήσουμε να διατυπώσουμε κάποιες **πρώτες παρατηρήσεις**:
- i. Είναι αδύνατο να τοποθετηθεί κανείς, για τους λόγους που ήδη αναφέραμε, επί των **στρατηγικών στόχων**, καθόσον τα εργαλεία επιδίωξής τους παραμένουν εν πολλοίς άγνωστα. Για παράδειγμα, διαπιστώνουμε, ότι ο στόχος της διατήρησης και αύξησης των θέσεων απασχόλησης, στόχος πρώτης προτεραιότητας, κατά την κρίση μας, στην παρούσα συγκυρία, προορίζεται να επιδιωχθεί μέσω της πρόβλεψης ενός κριτηρίου στην βαθμολόγηση. Ενδεχομένως, θα έπρεπε η αποτελεσματικότητα του κριτηρίου αυτού να ενισχυθεί με ρυθμίσεις, όπως αυτή του Ν.2601/98, που καθόριζε μέγιστη επιχορήγηση ανά θέση δημιουργούμενης εργασίας. Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθεί αποτελεσματικός έλεγχος της τήρησης της υποχρέωσης του επενδυτή να δημιουργήσει τον αριθμό των θέσεων απασχόλησης, που δηλώνει στο επενδυτικό σχέδιο, κάτι που δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στο καθεστώς κανενός αναπτυξιακού νόμου εξ όσων ίσχυαν.
 - ii. **Βασική αδυναμία του Ν.3299/04**, όπως ίσχυε, ήταν η **βραχυπρόθεσμη θεώρηση** του τι συνιστά ανάπτυξη, με αποτέλεσμα τα κονδύλια που διατέθηκαν σε πολλές περιπτώσεις να μην είναι τίποτε άλλο, ακόμη και μεσοπρόθεσμα, παρά μια τεράστια σπατάλη κρατικών πόρων.... Παράδειγμα: όταν στο πρώτο στάδιο εφαρμογής του, ο νόμος επιχορηγεί ξενοδοχεία στη Ρόδο και την Κω με 55% (συνολικό ποσοστό, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων) και όταν επιτυγχάνει στο διάστημα εφαρμογής του μια αύξηση των υφιστάμενων ξενοδοχειακών κλινών στο Νότιο Αιγαίο, και μάλιστα σε περιοχές με υπερπροσφορά κλινών, κατά 20.000 κλίνες (μόνο μέχρι τον Οκτώβριο του 2009-Στοιχεία ΕΟΤ), αντιλαμβανόμαστε, ότι το ζητούμενο δεν είναι μια βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά μια **γρήγορη απορρόφηση κονδυλίων** και μια βραχυπρόθεσμη θετική επίδραση σε ορισμένα μεγέθη (π.χ. ετήσιο εισόδημα-απασχόληση), που να οφείλεται κυρίως στη διαδικασία ανέγερσης (οικοδομή, υλικά) και **όχι στη λειτουργία της επένδυσης**. Κι αυτό, γιατί το Υπουργείο ήταν ασφαλώς σε θέση να γνωρίζει, ότι η ζήτηση κλινών δεν αυξάνεται με τέτοιους ραγδαίους ρυθμούς και ως εκ τούτου οι νέες μονάδες –στην καλύτερη περίπτωση και χωρίς συνθήκες τουριστικής κρίσης- απλά θα οδηγούσαν κάποιες παλαιότερες εκτός αγοράς, **χωρίς ουσιαστικά να συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη, ενώ αντίθετα μάλιστα συμβάλλουν στην αστικοποίηση της υπαίθρου και την υποβάθμιση των τουριστικών πόρων**. Κατά συνέπεια, μια τέτοια αντίληψη, που από τα δημοσιευμένα στοιχεία, το ΥΠΟΙΑΝ δεν φαίνεται να αποκλείει, θα πρέπει να κατά τη γνώμη μας να αποκλειστεί, διότι απλά οδηγεί σε σοβαρά και μη αναστρέψιμα αρνητικά αποτελέσματα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.
 - iii. Ως προς τις **τομές του NAN**, σημειώνουμε ότι η νέα διαδικασία υποβολής, αξιολόγησης και έγκρισης δεν φαίνεται πράγματι απλοποιημένη (θα επανέλθουμε στην οικεία παράγραφο).

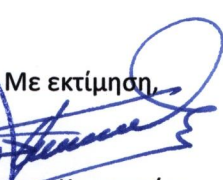
- iv. Αν και τα **κριτήρια βαθμολόγησης** φαίνονται εκ πρώτης όψεως εύλογα, το σημαντικό είναι η **βαρύτητα** του καθενός (τρόπος υπολογισμού, συντελεστής), που δεν μας είναι γνωστή. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι θα πρέπει να προβλεφθεί **χωριστό σύστημα κριτηρίων ανά παραγωγικό τομέα**, προσαρμοσμένο στις δυνατότητες του κάθε τομέα π.χ. η μεταποίηση και ο τουρισμός δεν έχουν δυνατότητα να ενσωματώσουν στον ίδιο βαθμό καινοτομία (στον Τουρισμό δεν έχει καν επιλυθεί το πρόβλημα «τι συνιστά καινοτομία;»). Εξ' άλλου, είναι πολύ δύσκολο για τους αξιολογητές, εκτός αν πρόκειται για έμπειρα στελέχη προερχόμενα από συγκεκριμένους παραγωγικούς τομείς, να διαγνώσουν κατά πόσον μια προτεινόμενη καινοτομία είναι πράγματι καινοτομία που μπορεί να τεκμηριωθεί αντικειμενικά ως τέτοια. Υπάρχει ως εκ τούτου, πάντα, ο κίνδυνος της **φαινομενικής, και όχι πραγματικής, συνδρομής των κριτηρίων** βαθμολόγησης σε ορισμένες επενδύσεις.
- v. Ως προς την **Περιφερειακή Διάσταση**, αν και η δέσμευση του 15% των πόρων για ενίσχυση των μη ανεπτυγμένων νομών είναι εκ πρώτης όψεως θετική, θεωρούμε σκοπιμότερη μία διάκριση των περιοχών κινήτρων ανά παραγωγικό τομέα, που **θα απέκλειε εκ των προτέρων επενδυτικές δραστηριότητες σε υπερεπάρκεια** σε συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. ξενοδοχεία στη Ρόδο, την Κρήτη και τη Μύκονο, ακόμη και με φορολογικά μόνο κίνητρα) και θα κατεύθυνε τα κίνητρα σε περιοχές με υστέρηση ή πρόσθετα περιθώρια ανάπτυξης του συγκεκριμένου παραγωγικού κλάδου και φυσικά με σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα. Θα ενίσχυε επίσης ιδιαίτερα την εγκατάσταση επενδύσεων σε οργανωμένους υποδοχείς π.χ. ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι **οι περιοχές με δυνατότητα αξιοποίησης συστήματος συνδυασμένων μεταφορών και γεωγραφική εξωστρέφεια** προς νέες αγορές (όπως π.χ. η Καλαμάτα και γενικά η Μεσσηνία) θα πρέπει να μπορούν να ενισχυθούν με κίνητρα για τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό παραγωγικές μονάδες (π.χ. υπηρεσίες εφοδιαστικής αλυσίδας κ.λπ.)
- vi. Επίσης, ως προς την **Περιφερειακή Διάσταση**, είναι αναγκαίο να γνωρίζει κανείς όχι μόνο τα ανώτατα ποσοστά κινήτρων ανά ζώνη, βάσει του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, που είναι λίγο-πολύ γνωστά, αλλά τη χρήση που προτίθεται να κάνει η κυβέρνηση (π.χ. κατά πόσον θα εξαντλήσει τα εν λόγω ποσοστά σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και όλες τις μορφές επενδύσεων κ.λπ.).
- vii. Ως προς τις **βασικές μορφές ενίσχυσης**: θεωρούμε ότι το 25% της ίδιας συμμετοχής είναι μικρό ποσοστό και θα πρέπει να αυξηθεί, πλην, όμως, όπως συνέβαινε και στον Ν.2601, να μπορεί να προέρχεται και από δανεισμό, στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, γεγονός, που θα πρέπει να συνυπολογίζεται κατά την αξιολόγηση της επένδυσης.
- viii. Έχουμε ορισμένες επιφυλάξεις για την προβλεπόμενη **διαδικασία υποβολής** (προκήρυξη ανά εξάμηνο) **και αξιολόγησης**. Η προκήρυξη ανά εξάμηνο αναμφίβολα καθυστερεί τους σοβαρούς και έτοιμους επενδυτές... Η αξιολόγηση από ιδιώτες συνεπάγεται κι αυτή καθυστέρηση, μέχρις ότου προκηρυχθεί το έργο τους και διαμορφωθεί ένα μητρώο, ενώ δεν είναι απαλλαγμένη από προβλήματα μεροληψίας. Θα είχε όμως νόημα, εάν, μέσω αυτής, μπορούσε να επιτευχθεί χρόνος αξιολόγησης πραγματικά σύντομος π.χ. ένας μήνας. Οι προβλεπόμενοι 4 μήνες είναι πολύ μεγάλο διάστημα.... Επίσης, δεν είναι ακόμη γνωστό πώς θα λειτουργεί η διαγωνιστική διαδικασία: απλά και μόνο με βάση την υψηλότερη βαθμολογία; Η θα υπάρχει διάκριση σε σύνολα επενδύσεων ανά παραγωγικό τομέα ή και κλάδο, αφού η σύγκριση είναι αντικειμενικά δυνατή μόνο μεταξύ ομοειδών πραγμάτων;

- ix. Η ηλεκτρονική υποβολή για τις ΜμΕ είναι μια «επικίνδυνη» διαδικασία εάν συνεπάγεται, όπως προβλέπεται, αυτόματη απόρριψη των ελλιπών φακέλων. Δεδομένου, ότι δεν υφίσταται δημόσιος φορέας, που να προσφέρει άμεσες υπηρεσίες στις ΜμΕ, θα πρέπει τα πρώτα χρόνια να προβλεφθεί δυνατότητα των ΜμΕ να προσφεύγουν σε δημόσιο φορέα-σύμβουλο και δη στα τοπικά Επιμελητήρια, προκειμένου να λάβουν τεχνική βοήθεια, ώστε να μην γίνονται θύματα της ενδεχόμενης κακής επιλογής συμβούλων. Αυτό ασφαλώς προϋποθέτει ενίσχυση των Επιμελητηρίων στο ύψος του κόστους μιας τέτοιας υπηρεσίας, π.χ. μέσω των ΠΕΠ.

4.- Πρόσθετες απόψεις-παρατηρήσεις:

- Η άποψή μας είναι ότι ο αναπτυξιακός νόμος θα πρέπει μεταξύ άλλων να προωθεί την **ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ παραγωγικών τομέων και κλάδων**, ώστε να αποφεύγεται η υπέρμετρη εξάρτηση των τοπικών οικονομιών από ένα τομέα ή ακόμη και κλάδο, που τόσα προβλήματα μας έφερε στο παρελθόν (π.χ. Βόρεια Ελλάδα) αλλά και σήμερα επιφυλάσσει σε περιοχές της Χώρας μας, όπως στη Μεσσηνία η μονοκαλλιέργεια της Ελιάς. Αυτό ασφαλώς προϋποθέτει την ύπαρξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων, για τους προωθούμενους στην κάθε περιοχή τομείς.
- Έτσι, για παράδειγμα, τα ελαιοτριβεία στη Μεσσηνία έχουν πλέον φθάσει τα 250 περίπου, έχοντας ξεπεράσει κατά πολύ τα όρια κορεσμού του κλάδου. Θα αναμέναμε από τον NAN να ενισχύει δράσεις συνένωσης δυνάμεων (συγχωνεύσεις, κοινοπραξίες), ώστε οι επιχειρήσεις των ελαιοτριβείων, που δεν μπορούν πλέον να επιβιώσουν, λόγω υπερπροσφοράς, να ενισχυθούν για να συνενώσουν τις δυνάμεις τους και να εισάγουν στη λειτουργία τους τεχνολογίες και οικονομίες κλίμακας.

Με την ελπίδα ότι οι προτάσεις μας θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης για την δημιουργία ενός Αναπτυξιακού Νόμου, που θα στηρίζει την ισόρροπη Περιφερειακή “Πράσινη Ανάπτυξη”, την εξωστρέφεια και την Καινοτομία, είμαστε στη διάθεση σας.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Καραμπάτος
Πρόεδρος Επιμελητηρίου Μεσσηνίας

